

Hodnocení diplomové práce

Jméno studenta:	Michaela Luisa Markvartová
Název práce:	Interpretace Aristofanovy řeči v Platónově Symposiu
Druh práce:	magisterská diplomová práce
Hodnotil:	Doc. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.
Druh hodnocení:	posudek oponenta
Datum:	5. ledna 2017

Stupeň hodnocení:	A 1 výborně	B 1- výborně mínus	C 2 velmi dobře	D 2- velmi dobře mínus	E 3 dobře	F 4 nevyhověl
	☐	☐	☐	☐	☐	☒

Bodové hodnocení:

Hodnocení (+)	Stupnice					Hodnocení (-)
	1	2	3	4	5	
Probíhaly pravidelné konzultace *	☐	☐	☐	☐	☐	Konzultace neproběhly
Znalost literatury k tématu	☐	☐	☒	☐	☐	Neznalost literatury k tématu
Kriticky hodnotí zdroje	☐	☐	☐	☐	☒	Nehodnotí použité zdroje
Obsahuje analýzu problému	☐	☐	☐	☒	☐	Nevykazuje analytické schopnosti
Dobrá logická výstavba textu	☐	☐	☐	☐	☒	Špatná logická výstavba textu
Dobrý úvod	☐	☐	☐	☐	☒	Nedostatečný úvod
Ucelený závěr	☐	☐	☐	☐	☒	Nedostatečný závěr
Správně vedený vědecký aparát	☐	☐	☒	☐	☐	Nesprávně vedený vědecký aparát
Kvalitní jazykové podání	☐	☐	☐	☒	☐	Špatné jazykové podání

* Vyplňuje jen vedoucí práce.

Kontrola plagiátorství:

Oponent nekontroloval práci v systému theses.cz.

Slovní hodnocení:

Platónův dialog *Symposion*, který je tématem magisterské diplomové práce Michaely Luisy Markvartové, patří mezi neznámější filosofické texty a v dějinách se stal oblíbeným předmětem interpretace a parafrázování autory, kteří se hlásili k platonismu, počínaje Plótínem, dále např. přes Marsilia Ficina, Giovanniho Pika della Mirandola, Pietra Bemba, anglické romantické básníky, až k některým autorům krásné literatury 20. století. Diplomantka tuto skutečnost nezmiňuje, i když v úvodu své práce by mohla podtrhnout dějinný význam dialogu, kterým se hodlá zabývat, i tímto způsobem.

Z částí dialogu (z jednotlivých řečí) si M. L. Markvartová vybírá Aristofanovu řeč, respektive prohlašuje, že se bude soustředit na ni. Až v polovině textu tuto svou volbu zdůvodňuje, a to následujícím způsobem: Aristofanovu řeč podtrhují ve svých interpretacích Pavel Hobza a Giovanni Reale. Odkaz na dvě interpretace, které ospravedlňují vlastní téma, by měl být již v úvodu práce, v jeho „těle“ by se pak autorka měla soustředit na interpretaci samotnou.

V krátkém úvodu M. L. Markvartová vyjmenovává otázky, které si klade a na které hodlá odpovídat, nezdůvodňuje však, co ji vedlo právě k tomuto konkrétnímu tážení. Dále tvrdí, že bude v interpretaci používat „soubory různých metod, kritiku a interpretaci textů, hermeneutiku nebo empiricko-analytickou metodu zpracování“ (str. 6). V textu práce však nic z toho nenacházím, nehledě na to, že by autorka měla upřesnit, jak vlastně by mělo ke kombinaci kritiky, hermeneutiky a empiricko-analytické metody při interpretaci dialogu *Symposion* docházet.

Celá práce M. L. Markvartové není ani tak kritickou analýzou daného textu a jeho hermeneutickou interpretací, jako spíše parafrází dialogu a několika vybraných titulů sekundární literatury. Výběr sekundárních zdrojů je velmi omezený, a i když se jedná o relevantní českou nebo překladovou literaturu, mohla si autorka vzít více interpretací a kriticky je porovnat. Chudý seznam literatury ukazuje, že důkladnou heuristickou práci autorka nepodnikla, přitom i přes databáze přístupné z knihovny UP, by mohla literaturu získat. Vybírám z absentující literatury, pouze anglofonní: P. von Blanckenhagen, 'Stage and Actors in Plato's *Symposium*,' *Greek, Roman, and Byzantine Studies*, Vol. 33, No. 1 (1992), 51-68.; A. Nightingale, 'The Folly of Praise: Plato's Critique of Encomiastic Discourse in the *Lysis* and *Symposium*,' *The Classical Quarterly*, Vol. 43, No. 1 (1993), 112-30; K. Dover, 'Aristophanes' Speech in Plato's *Symposium*,' *Journal of Hellenic Studies*, Vol. 86 (1966), reprinted in K. Dover, *The Greeks and Their Legacy* (Oxford, 1988), 102-14. D. Konstan, E. Young-Bruehl, 'Eryximachus' Speech in the *Symposium*,' *Apeiron*, Vol. 16 (1982), 40-46; D. Clay, 'The Tragic and Comic Poet of the Symposium' in J. Anton and A. Preus, eds, *Essays in Ancient Greek Philosophy* (Albany, N.Y., 1983), 186-202. H. Bacon, 'Socrates Crowned,' *Virginia Quarterly Review*, Vol. 35 (1959), pp. 415-430.

To, že „existuje nesčetné množství interpretačních přístupů“ (str. 7) není důvod pro to, aby byly opomenuty. Dále, volbu využívané literatury by měla autorka zdůvodnit jinak, než „esteticky“, jako v případě A. Havlíčka, který prý „krásně shrnuje strukturu, interpretační problémy a rysy Platónových dialogů“ (str. 7), nebo když jí „zaujala“ slova Antonína Mokrejše, neboť se jí „zdají krásná, moudrá a pravdivá“ (str. 57).

V první kapitole, která následuje po stručném úvodu, M. L. Markvartová hodlá uvést „historické konotace“. Podkapitola o struktuře Platónových dialogů je parafrází pasáží z úvodní eseje, umístěné v souboru statí zmiňovaného A. Havlíčka, *Dialog, etika a politika*. Markvartová na Havlíčkovu studii odkazuje, avšak pouze na část *Dialog jako problém* (aniž by název kapitoly – eseje uvedla), a přebírá rozlišení dvou přístupů k Platónovi (přitom Havlíček zmiňuje ještě přístup třetí, proč Markvartová ne?) a proti nim schematicky uvádí Realeho čtyři paradigmata. Z konfrontace, respektive z parafrází nic nevyvozuje, pouze že „oba autoři vystihují problematiku interpretace Platónových dialogů jinak“ (str. 11, mimochodem, formulace je nešťastná, mělo by spíše být „každý“ vystihuje „jinak“).

V druhé podkapitole „Charakteristické rysy Platónových dialogů“ Markvartová školsky referuje o tradičním rozdělení dialogů na tři skupiny. Vůbec netematizuje problematiku dialogu jako filosofického vyjádření, kterou se zabývá i Havlíček, avšak až v druhé kapitole zmiňovaného souboru esejů, nazvané „Proč psal Platón dialogy?“ (Ve zjednodušené podobě se lze o problematice dočíst např. i v knize F. Ricken, *Antická filosofie*, Olomouc 1999). Z jakého důvodu Markvartová toto klíčové téma opomíjí a z Havlíčkovy knihy čte jen první studii? Místo toho se v další podkapitole zabývá terminologií, zde se jejím jediným zdrojem stala kniha T. Hejduka, *Od Eróta k filosofii*. Navzdory zájmu o terminologii se Markvartová nevyjadřuje přesně, vlastní otázku formuluje: „je řecká terminologie slov symposion apod. stejná v dnešní době nebo se jejich význam liší?“ (str. 6). Zdá se, že Markvartová nerozlišuje mezi terminologií, termínem a významem. Následně se věnuje ve čtvrté podkapitole „názorům na sexualitu“ a v podkapitole páté „pederastii“, přičemž zde se zdrojem pro ni stávají Foucaultovy *Dějiny sexuality* (4. podkapitola) a Hejdukova kniha (5. podkapitola). Závislost na sekundárních textech je patrná i z toho, že na mnoha místech, kde se objeví odkaz na text primární, autorka, která zjevně přebírá informaci ze sekundární literatury, odkaz neuvede. (Na str. 22 chybí odkaz na dialog *Lysis* a na Xenofóntovu *Hostinu*). I s vlastním sekundárním textem nepracuje M. L. Markvartová přesně, např. na straně 24 uvádí „Hejdukovu definici pederastie“, která však žádnou definicí není.

Druhá část práce (číslo 3) má být klíčová, autorka ji nazývá „Dialog *Symposion*, Aristofanova řeč a její možné interpretační pohledy“. Samotný název kapitoly je zmatečný, chtěla Markvartová psát o interpretacích Aristofanovy řeči, nebo o interpretačních pohledech, které na dialog *Symposion* vrhá Aristofanova řeč, když hovoří o „pohledu Aristofanovy řeči“?

V první podkapitole přebírá z historické literatury historická data, snad až příliš detailní, aniž by důvody této míry podrobnosti byly nastíněny. Druhá podkapitola (chybně číslována 3.1.) má být „přehledem interpretací dialogu *Symposion*“, a ve skutečnosti je nastíněním „interpretace vedoucího mé diplomové práce Pavla Hobzy“ a „interpretace Giovanniho Reala.“ (str. 30, chybné skloňování příjmení). Markvartová přitom o interpretacích pouze referuje, neposuzuje je, ani si nevytváří prostor, aby mohla zhodnotit jednu nebo druhou. Na následujících stranách totiž de facto pouze převypráví obsah jednotlivých částí dialogu *Symposion*, respektive jednotlivých řečí. Pouze v případě Aristofanovy řeči krátce referuje o tom, co o ní píše Tomáš Hejduk a M. Nussbaumová v knize *Křehkost dobra*, aniž by opět sama hodnotila nebo interpretovala (mimo chodem Markvartová chybně uvádí v poznámkovém aparátu jméno autorky, místo Nussbaumová, píše Nussbamová).

Hodnocení interpretací omezuje na úroveň vyjádření jako „zaujala mne“ (str. 57), „je zajímavá“ (str. 58), „je nevšední“ (str. 54).

Práce sice obsahuje kapitolu nazvanou „Závěr“, ta však není závěrem, nýbrž souhrnem celé práce, otrocky opakujícím to, co bylo řečeno v jednotlivých kapitolách a podkapitolách. Závěrečná kapitola ukazuje, že diplomantka si se zpracováním tématu nevěděla rady. Dialog *Symposion* je přitom vděčným textem, na jehož interpretaci lze předvést získané schopnosti a dovednosti absolventa magisterského studia filosofie. Muselo by se však začít shrnutím dosavadního stavu bádání, tzv. status quaestionis, ovšem nikoli selektivně, případně nastínit historii bádání či recepce dialogu, dále by mělo následovat porovnání jednotlivých nosných interpretací, jejich kritická analýza prováděná s ohledem na primární text, a vše by mělo být završeno pokusem o vyrovnání se s interpretacemi, zdůvodněným odmítnutím některých, příklonem k jiným, případně dokonce vytvořením interpretace vlastní. M. L. Markvartová nicméně pouze, jak sama píše v závěru, „vedla zajímavé interpretační přístupy soudobých filosofů a pokusila se přidat své vlastní poznámky a postřehy“. To je na magisterskou diplomovou práci velice málo, ale snad by to bylo i akceptovatelné, kdyby k tomu opravdu došlo a kdyby to vše bylo metodologicky zakotveno. Bezradnost autorky číší i z jakéhosi „metodologického vyznání“ v polovině textu, kdy konečně by „ráda stručně interpretovala jednotlivé řeči“ (podotýkám, že ve výsledku je neinterpretuje, pouze parafrázuje), „a zamyslela se nad tím, jakým dojmem na mě působily“. Takový přístup se používá při psaní deníků, což může mít určitý terapeutický efekt, ale není to metoda, která by se měla využívat v magisterské diplomové práci z oboru filosofie. Zpět k závěru: ten není ukončen výhledem dalšího bádání, nýbrž patetickou oslavou lásky, jakoby v souladu s onou subjektivní deníkovou formou.

Samostatně se musím zabývat jazykovým zpracováním diplomové práce, jehož úroveň hodnotím jako velmi nízkou. V práci nacházím množství špatných vazeb, chyb, nebo stylistických poklesků. Autorka např. píše „Ve filosofické rovině...“ místo „Na“ (str. 22). Špatně skloňuje příjmení Reale, v gen. skloňuje „Reala“ místo „Realeho“. Zcela chybně užívá interpunkci, na mnoha místech např. odděluje čárkou podmět od zbytku věty. Po stylistické stránce je práce velmi neuspokojivá, podivné vazby a temná spojení v ní nejsou výjimkou, např. „Pederastie byla zařazena do věků chlapců v době, když už byl vyčerpán vliv mateřství...“ V práci lze nalézt i hrubé gramatické chyby, např. „Dialog je vyprávěn skrze Apollóna (sic!) jeho druhovy, ...“ (str. 26); „Než se pustím do výkladu Sókratovi řeči...“ (str. 58).

V souhrnu považuji práci za velmi problematickou, budu-li postupovat podle sledovaných kritérií, musím konstatovat následující: 1. Autorka využívá jen zlomek literatury k tématu a to velmi selektivně, aniž by tento výběr nějak zdůvodnila; 2. Zpracovanou literaturu nehodnotí, pouze ji využívá k parafrázím (byť přiznaným); 3. Analýzu problému v práci nenacházím, ostatně nenacházím ani jeho formulaci; 4. Výstavba práce není uspokojivá, volba tématu práce je zdůvodněna až v její polovině; 5. Úvod práce není dostačující, neobsahuje zdůvodnění tématu, výroky o metodě jsou pouze proklamativní; 6. Závěr je souhrnem, ne závěrem; 8. V poznámkovém aparátu chybí odkazy na primární literaturu; 7. Po jazykové stránce není práce uspokojivá.

Způsob zpracování diplomové práce tak považuji za velmi problematický, a to jak z věcného tak z formálního hlediska. Práci k obhajobě nedoporučuji a hodnotím ji **stupněm F**.

Doc. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.